

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానములు
శ్రీ వేంకటేశ్వర భక్తి ఛానల్

శ్రీమద్రామానుజం
అయోధ్యాకాండ
భర్మపథం

5వ అఖండ పారాయణం

05-12-2023 - మంగళవారము

పారాయణ సర్గలు : 04

సర్గల వరుస సంఖ్యలు : 14,15,16,17

పారాయణ సర్గల శ్లోకాల సంఖ్య

$68+49+47+22 = 186$ శ్లోకాలు

యోగవౌశిష్టం మరియు ధన్వంతరి మహామృత

పారాయణ శ్లోకములు - 25 శ్లోకాలు

మొత్తము పారాయణ శ్లోకాల సంఖ్య - 211 శ్లోకాలు

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నలవారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అయోధ్యాకాండ అఖండ పారాయణము

బహుశ్చ అష్టమి
పూర్వఫలగుణి

05-12-2023
మంగళవారము

శ్రీ గురు శ్లోకమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస శ్లోకమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః, కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే,విరాజమానస్య,శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే, సమస్తాధివ్యాధీనాం,నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం,సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభ ఫలప్రాప్త్యర్థం, ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య,పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం,సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం, దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం, సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, చతుర్దశ సర్గతః, సప్తదశ సర్గాంత శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీ మద్యోగవాసిష్ఠే విషూచికా మహామారీ నివారకస్య మహామంత్రస్య పారాయణం, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం పరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయాధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసా నమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్త్యా రాజ్యం గిరౌ వసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చతుర్దశస్కంధః

పుత్రశోకార్దితం పాపా విసంజ్ఞం పతితం భువి ।
వివేష్టమానముద్వీక్ష్య సైక్ష్వాకమిదమబ్రవీత్ ॥ 14-1॥

పాపం కృత్యైవ కిమిదం మమ సంశ్రుత్య సంశ్రవమ్ ।
శేషే క్షితితలే సన్నః స్థిత్యాం స్థాతుం త్వమర్హసి ॥ 14-2॥

ఆహుస్సత్యం హి పరమం ధర్మం ధర్మవిదో జనాః ।
సత్యమాశ్రిత్య హి మయా త్వం చ ధర్మం ప్రచోదితః ॥ 14-3॥

సంశ్రుత్య శైబ్యః శ్యేనాయ స్వాం తనుం జగతీపతిః ।
ప్రదాయ పక్షిణే రాజన్ జగామ గతిముత్తమామ్ ॥ 14-4॥

తథా హ్యలర్కస్తేజస్వీ బ్రాహ్మణే వేదపారగే ।
యాచమానే స్వకే నేత్రే ఉద్భుత్యావిమనా దదౌ ॥ 14-5॥

సరితాం తు పతిస్స్వల్పాం మర్యాదాం సత్యమన్వితః ।
సత్యానురోధాత్సమయే వేలాం స్వాం నాతివర్తతే ॥ 14-6॥

సత్యమేకపదం బ్రహ్మ సత్యే ధర్మః ప్రతిష్ఠితః ।
సత్యమేవాక్షయా వేదాః సత్యేనైవాప్యతే పరమ్ ॥ 14-7॥

సత్యం సమనువర్తస్వ యది ధర్మే ధృతా మతిః ।
స వరస్సఫలో మేఽస్తు వరదో హ్యసి సత్తమ ॥ 14-8॥

ధర్మస్యైహోభికామార్థం మమ చైవాభిచోదనాత్ ।
ప్రవ్రాజయ సుతం రామం త్రిఃఖిలు త్వాం బ్రవీమ్యహమ్ ॥ 14-9॥

సమయం చ మమాద్యేమం యది త్వం న కరిష్యసి ।
అగ్రతస్తే పరిత్యక్తా పరిత్యక్త్యామి జీవితమ్ ॥ 14-10॥

ఏవం ప్రచోదితో రాజా కైకేయ్యా నిర్విశంకయా ।
నాశకత్ పాశమున్మోక్తుం బలిరింద్రకృతం యథా ॥ 14-11॥

ఉద్భ్రాంతహృదయశ్చాపి వివర్ణవదనోఽభవత్ ।
స ధుర్యోవైపరిస్పన్దన్ యుగచక్రాంతరం యథా ॥ 14-12॥

విహ్వలాభ్యాం చ నేత్రాభ్యామ్ అపశ్యన్నివ భూమిపః ।
కృచ్ఛాద్దైర్యేణ సంస్తభ్య కైకేయీమిదమబ్రవీత్ ॥ 14-13॥

యస్తే మంత్రకృతః పాణిః అగ్ని పాపే మయా ధృతః ।
తం త్యజామి స్వజం చైవ తవ పుత్రం త్వయా సహ ॥ 14-14॥

ప్రయాతా రజనీ దేవి సూర్యస్యోదయనం ప్రతి ।
అభిషేకం గురుజనః త్వరయిష్యతి మాం ధ్రువమ్ ॥ 14-15॥

రామాభిషేకసంభారైః తదర్థముపకల్పితైః ।
రామః కారయితవ్యో మే మృతస్య సలిలక్రియామ్ ॥ 14-16॥

త్వయా సపుత్రయా వైవ కర్తవ్యా సలిలక్రియా ।
వ్యాహంతాఽస్యశుభాచారే యది రామాభిషేచనమ్ ॥ 14-17॥

న చ శక్తోఽస్త్రిహం ద్రష్టుం దృష్ట్వా పూర్వం తథా సుఖమ్ ।
హతహర్షం నిరానందం పునర్జనమవాఙ్ముఖమ్ ॥ 14-18॥

తాం తథా బ్రువతస్తస్య భూమిపస్య మహాత్మనః ।
ప్రభాతా శర్వరీ పుణ్యా చంద్రనక్షత్రశాలినీ ॥ 14-19॥

తతః పాపసమాచారా కైకేయీ పార్థివం పునః ।
ఉవాచ పరుషం వాక్యం వాక్యజ్ఞా రోషమూర్ఛితా ॥ 14-20॥

కిమిదం భాషసే రాజన్ వాక్యం గరరుజోపమమ్ ।
ఆనాయయితుమక్లిష్టం పుత్రం రామమిహార్హసి ॥ 14-21॥

స్థాప్య రాజ్యే మమ సుతం కృత్వా రామం వనేచరమ్ ।
నిస్సపత్నాం చ మాం కృత్వా కృతకృత్యో భవిష్యసి ॥ 14-22॥

స నున్న ఇవ తీక్ష్ణేన ప్రతోదేన హయోత్తమః ।
రాజా ప్రచోదితోఽభీక్షం కైకేయీమిదమబ్రవీత్ ॥ 14-23॥

ధర్మబంధేన బద్ధోఽస్మి నష్టా చ మమ చేతనా ।
జ్యేష్ఠం పుత్రం ప్రియం రామం ద్రష్టుమిచ్ఛామి ధార్మికమ్ ॥14-24॥

తతః ప్రభాతాం రజనీమ్ ఉదితే చ దినాకరే ।
పుణ్యే నక్షత్రయోగే చ ముహూర్తే చ సమాహితే ॥ ॥14-25॥

వసిష్ఠో గుణసంపన్నః శిష్యైః పరివృతస్తదా ।
ఉపగ్రాహ్యశు సమ్భారాన్ ప్రవివేశ పురోత్తమమ్ ॥ ॥14-26॥

సిక్తసమ్మూర్జితపథాం పతాకోత్తమభూషితామ్ ।
విచిత్రకుసుమాకీర్ణాం నానాస్రగ్భిర్విరాజితామ్ ॥ ॥14-27॥

సంహృష్టమనుజోపేతాం సమృద్ధవిపణాపణామ్ ।
మహెలాత్సవసమాకీర్ణాం రాఘవార్థే సముత్సుకామ్ ॥ ॥14-28॥

చందనాగరుధూపైశ్చ సర్వతః ప్రతిధూపితామ్ ।
తాం పురీం సమతిక్రమ్య పురందరపురోపమామ్ ॥ ॥14-29॥

దదర్శాన్తఃపురం శ్రేష్ఠం నానాద్విజగణాయుతమ్ ।
పౌరజానపదాకీర్ణం బ్రాహ్మణైరుపశోభితమ్ ।

యజ్ఞవిద్భిః సుసమ్పూర్ణం సదస్యైః పరమద్విజైః ॥ ॥14-30॥

తదన్తఃపురమాసాద్య వ్యతిచక్రామ తం జనమ్ ।
వసిష్ఠః పరమప్రీతః పరమర్షిర్షివేశ చ ॥ ॥14-31॥

సత్వపశ్యద్వినిష్క్రాన్తం సుమన్తం నామ సారథిమ్ ।
ద్వారే తు రాజసింహస్య సచివం ప్రియదర్శనమ్ ॥ ॥14-32॥

తమువాచ మహాతేజాః సూతపుత్రం విశారదమ్ ।
వసిష్ఠః క్షిప్రమాచక్ష్య నృపతేర్మామిహాగతమ్ ॥ ॥14-33॥

ఇమే గంగోదకఘటాః సాగరేభ్యశ్చ కాంచనాః ।
ఔదుమ్బరం భద్రసీతమ్ అభిషేకార్థమాగతమ్ ॥ ॥14-34॥

- సర్వబీజాని గన్ధాశ్చ రత్నాని వివిధాని చ ।
క్షౌద్రం దధి ఘృతం లాజాః దర్భాస్సుమనసః పయః ॥ ॥14-35॥
- అష్టౌ చ కన్యా రుచిరాః మత్తశ్చ వరవారణః ।
చతురశ్వో రథశ్రీమాన్ నిస్త్రింశో ధనురుత్తమమ్ ॥ ॥14-36॥
- వాహనం నరసంయుక్తం ఛత్రం చ శశిసన్నిభమ్ ।
శ్వేతే చ వాలవ్యజనే భృంగారశ్చ హిరణ్మయః ॥ ॥14-37॥
- హేమదామపినద్దశ్చ కకుద్మాన్ పాణ్డారో వృషః ।
కేసరీ చ చతుర్దంష్ట్రః హరిశ్రేష్ఠో మహాబలః ॥ ॥14-38॥
- సింహాసనం వ్యాఘ్రుతనుః సమిద్దశ్చ హుతాశనః ।
సర్వవాదిత్రసంఘాశ్చ వేశ్యాశ్చాలంకృతాస్త్రి ॥ ॥14-39॥
- ఆచార్యా బ్రాహ్మణా గావః పుణ్యాశ్చ మృగపక్షిణః ।
పౌరజానపదశ్రేష్ఠాః నైగమాశ్చ గణైస్సహ ॥ ॥14-40॥
- ఏతే చాన్యే చ బహవః నీయమానాః ప్రియంవదాః ।
అభిషేకాయ రామస్య సహ తిష్ఠన్తి పార్థివైః ॥ ॥14-41॥
- త్వరయస్య మహారాజం యథా సముదితేఽహని ।
పుష్యే నక్షత్రయోగే చ రామో రాజ్యమవాప్నుయాత్ ॥ ॥14-42॥
- ఇతి తస్య వచశ్రుత్వా సూతపుత్రో మహాత్మనః ।
స్తువన్పుపతిశార్దూలం ప్రవివేశ నివేశనమ్ ॥ ॥14-43॥
- తం తు పూర్వోదితం వృద్ధం ద్వారస్థా రాజ సమ్మతమ్ ।
న శేకురభిసంరోద్ధుం రాజ్ఞః ప్రియచిక్రీర్షవః ॥ ॥14-44॥
- స సమీపస్థితో రాజ్ఞః తామవస్థామజ్జివాన్ ।
వాగ్భిః పరమతుష్టాభిః అభిష్టోతుం ప్రచక్రమే ॥ ॥14-45॥

తతస్సూతో యథాకాలం పార్థివస్య నివేశనే ।
సుమన్తః ప్రాంజలిర్భుత్వా తుష్టావ జగతీపతిమ్ ॥ 14-46॥

యథా నందతి తేజస్వీ సాగరో భాస్కరోదయే ।
ప్రీతః ప్రీతేన మనసా తథాఽఽనందఘనస్స్వతః ॥ 14-47॥

ఇంద్రమస్యాం తు వేలాయామ్ అభితుష్టావ మాతలిః ।
సోఽజయద్దానవాన్ సర్వాన్ తథా త్వాం బోధయామ్యహమ్ ॥ 14-48॥

వేదాస్సహంగవిద్యాశ్చ యథాహ్యత్మభువం విభుమ్ ।
బ్రహ్మణం బోధయన్త్యద్య తథా త్వాం బోధయామ్యహమ్ ॥ 14.49॥

ఆదిత్యస్సహ చంద్రేణ యథా భూతధరాం శుభామ్ ।
బోధయన్త్యద్య పృథివీం తథా త్వాం బోధయామ్యహమ్ ॥ 14-50॥

ఉత్తిష్టాశు మహారాజ కృతకౌతుకమంగళః ।
విరాజమానో వపుషా మేరోరివ దినాకరః ॥ 14-51॥

సోమసూర్యౌ చ కాకుత్స్థ శివవైశ్రవణావపి ।
వరుణశ్చాగ్నిరింద్రశ్చ విజయం ప్రదిశన్తు తే ॥ 14-52॥

గతా భగవతీ రాత్రిః కృతం కృత్యమిదం తవ ।
బుద్ధ్యస్వ నృపశార్దూల కురు కార్యమనన్తరమ్ ॥ 14-53॥

ఉదతిష్ఠత రామస్య సమగ్రమభిషేచనమ్ ।
పౌరజానపదైశ్చాపి నైగమైశ్చ కృతాంజలిః ॥ 14-54॥

స్వయం వశిష్ఠో భగవాన్ బ్రాహ్మణైస్సహ తిష్ఠతి ।
క్షిప్రమాజ్ఞాప్యతాం రాజన్ రాఘవస్యాభిషేచనమ్ ॥ 14-55॥

యథా హ్యపాలాః పశవః యథా సేనా హ్యనాయకా ।
యథా చంద్రం వినా రాత్రిః యథా గావో వినా వృషమ్ ॥ 14-56॥

ఏవం హి భవితా రాష్ట్రం యత్ర రాజా న దృశ్యతే ॥ 14-57॥

ఇతి తస్య వచశ్చుత్వా సాన్త్యపూర్వమివార్థవత్ ।
అభ్యకీర్యత శోకేన భూయ ఏవ మహీపతిః ॥ 14-58॥

తతః సరాజా తం సూతం సన్నహర్షః సుతం ప్రతి ।
శోకరక్షణః శ్రీమాన్ ఉద్వీక్ల్యోవాచ ధార్మికః ।
వాక్యైస్తు ఖలు మర్మాణి మమ భూయో నికృంతసి ॥ 14-59॥

సుమన్తః కరుణం శ్రుత్వా దృష్ట్వా దీనం చ పార్థివమ్ ।
ప్రగృహీతాంజలిః కించిత్ తస్మాద్దేశాదపాక్రమత్ ॥ 14-60॥

యదా వక్తుం స్వయం దైన్యాత్ న శశాక మహీపతిః ।
తదా సుమన్తం మంత్రజ్ఞా కైకేయీ ప్రత్యువాచ హ ॥ 14-61॥

సుమంత్ర రాజా రజనీం రామహర్షసముత్సుకః ।
ప్రజాగరపరిశ్రాంతః నిద్రాయా వశమేయివాన్ ॥ 14-62॥

తద్గచ్ఛ త్వరితం సూత రాజపుత్రం యశస్వినమ్ ।
రామమానయ భద్రం తే నాత్ర కార్యా విచారణా ॥ 14-63॥

స మన్యమానః కళ్యాణం హృదయేన ననంద చ ।
నిర్జగామ చ సమ్ప్రిత్యా త్వరితో రాజశాసనాత్ ॥ 14-64॥

సుమన్తశ్చిన్తయామాస త్వరితం చోదితస్తయా ।
వ్యక్తం రామోఽభిషేకార్థమ్ ఇమిహాయాస్యతి ధర్మవిత్ ॥ 14-65॥

ఇతి సూతో మతిం కృత్వా హర్షేణ మహతాఽఽవృతః ।
నిర్జగామ మహాబాహురాఘవస్య దిదృక్షయా ॥ 14-66॥

సాగరవ్రాదసంకాశాత్ సుమన్రోఽన్తఃపురాచ్ఛుభాత్ ।
నిష్క్రమ్య జనసమ్బాధం దదర్శ ద్వారమగ్రతః ॥ 14-67॥

తతః పురస్తాత్పహసా వినిర్గతః, మహీపతీన్ ద్వారగతో విలోకయన్ ।
దదర్శ పారాన్ వివిధాన్ మహాధనాన్, ఉపస్థితాన్ ద్వారముపేత్య విష్ఠితాన్ ॥ 14-68॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చతుర్థశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే పంచదశస్కంధః

తే తు తాం రజనీముష్య బ్రాహ్మణా వేదపారగాః ।
ఉపతస్థురుపస్థానం సహరాజపురోహితాః ॥ 15-1॥

అమాత్యా బలముఖ్యాశ్చ ముఖ్యా యే నిగమస్య చ ।
రాఘవస్యాభిషేకార్థే ప్రీయమాణాస్తు సంగతాః ॥ 15-2॥

ఉదితే విమలే సూర్యే పుష్యే చాభ్యాగతేఽహని ।
లగ్నే కర్కటకే ప్రాప్తే జన్మ రామస్య చ స్థితే ।
అభిషేకాయ రామస్య ద్విజందైరుపకల్పితమ్ ॥ 15-3॥

కాంచనా జలకుమ్భాశ్చ భద్రపీఠం స్వలంకృతమ్ ।
రథశ్చ సమ్యగస్తీర్థః భాస్వతా వ్యాఘ్రుచర్మణా ॥ 15-4॥

గంగాయమునయోః పుణ్యాత్ సంగమాదాహృతం జలమ్ ।
యాశ్చాన్యాస్సరితః పుణ్యాః హ్రదాః కూపాస్సరాంసి చ ॥ 15-5॥

ప్రాగ్వాహాశ్చోర్ధ్వవాహాశ్చ తిర్యగ్వాహాస్సమాహితాః ।
తాభ్యశ్చైవాహృతం తోయం సముద్రేభ్యశ్చ సర్వశః ॥ 15-6॥

సలాజాః క్షీరిభిశ్చన్నాః ఘటాః కాంచనరాజతాః ।
పద్మోత్పలయుతా భాన్తి పూర్ణాః పరమవారిణా ॥ 15-7॥

క్షౌద్రం దధి ఘృతం లాజాః దర్భాస్సుమనసః పయః ।
వేశ్యాశ్చైవ శుభాచారాః సర్వాభరణభూషితాః ॥ 15-8॥

చంద్రాంశువికచప్రఖ్యం కాంచనం రత్నభూషితమ్ ।
సజ్జం తిష్ఠతి రామస్య వాలవ్యజనముత్తమమ్ ॥ 15-9॥

చంద్రమణ్డలసంకాశమ్ ఆతపత్రం చ పాణ్డరమ్ ।
సజ్జం ద్యుతికరం శ్రీమత్ అభిషేకపురస్కృతమ్ ॥ 15-10॥

పాణ్డరశ్చ వృషస్సజ్జః పాణ్డరోఽశ్వశ్చ సంస్థితః ।
ప్రస్ఫుతశ్చ గజశ్రీమాన్ ఔపవాహ్యః ప్రతిక్షతే ॥ 15-11॥

అష్టై చ కన్యా మాంగళ్యాః సర్వాభరణభూషితాః ।
వాదిత్రాణి చ సర్వాణి వందినశ్చ తథా పరే ॥ 15-12॥

ఇక్ష్వాకూణాం యథా రాజ్యే సమ్ప్రియేతాభిషేచనమ్ ।
తథా జాతీయనూదాయ రాజపుత్రాభిషేచనమ్ ॥ 15-13॥

తే రాజవచనాత్తత్ర సమవేతా మహీపతిమ్ ।
అపశ్యన్తోఽబ్రువన్ కో ను రాజ్ఞో నః ప్రతివేదయేత్ ॥ 15-14॥

న పశ్యామశ్చ రాజానమ్ ఉదితశ్చ దివాకరః ।
యౌవరాజ్యాభిషేకశ్చ సజ్ఞో రామస్య ధీమతః ॥ 15-15॥

ఇతి తేషు బ్రువాణేషు సార్వభౌమాన్ మహీపతీన్ ।
అబ్రవీత్తానిదం సర్వాన్ సుమన్రో రాజసత్కృతః ॥ 15-16॥

రామం రాజ్ఞో నియోగేన త్వరయా ప్రస్థితోఽస్మహమ్ ।
పూజ్యా రాజ్ఞో భవన్తస్తు రామస్య చ విశేషతః ॥ 15-17॥

అయం పృచ్ఛామి వచనాత్ సుఖమాయుష్మతామహమ్ ।
రాజ్ఞస్సన్రుప్తిబుద్ధస్య యచ్ఛాగమనకారణమ్ ॥ 15-18॥

ఇత్యుక్త్యాఽన్తః పురద్వారమ్ ఆజగామ పురాణవిత్ ।
సదాసక్తం చ తద్వేశ్మ సుమన్త్రః ప్రవివేశ హ ॥ 15-19॥

తుష్టావాస్య తదా వంశం ప్రవిశ్య స విశాంపతేః ।
శయనీయం నరేంద్రస్య తదాసాద్య వ్యతిష్ఠత ॥ 15-20॥

సోఽత్యాసాద్య తు తద్వేశ్మ తిరస్కరణిమన్తరా ।
ఆశీర్భిర్గుణయుక్తాభి అభితుష్టావ రాఘవమ్ ॥ 15-21॥

సోమసూర్యౌ చ కాకుత్స్థ శివవైశ్రవణావపి ।
వరుణశ్చాగ్నిరింద్రశ్చ విజయం ప్రదిశన్తు తే ॥ ॥15-22॥

గతా భగవతీ రాత్రిః కృతం కృత్యమిదం తవ ।
బుధ్యస్వ నృపశార్దూల కురు కార్యమనన్తరమ్ ॥ ॥15-23॥

బ్రాహ్మణా బలముఖ్యాశ్చ నైగమాశ్చాగతా నృప ।
దర్శనం ప్రతికాంక్షన్తే ప్రతిబుధ్యస్వ రాఘవ ॥ ॥15-24॥

స్తువన్తం తం తదా సూతం సుమన్తం మంత్రకోవిదమ్ ।
ప్రతిబుధ్య తతో రాజా ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ ॥15-25॥

రామమానయ సూతేతి యదస్యభిహితోఽనయా ।
కిమిదం కారణం యేన మమాజ్ఞా ప్రతిహన్యతే ॥ ॥15-26॥

న చైవ సన్ప్రసుప్తోఽహమ్ ఆనయేహాశు రాఘవమ్ ।
ఇతి రాజా దశరథస్సూతం తత్రాన్వశాత్ పునః ॥ ॥15-27॥

స రాజవచనం శ్రుత్వా శిరసా ప్రతిపూజ్య తమ్ ।
నిర్జగామ నృపావాసాన్ మన్యమానః ప్రియం మహత్ ॥ ॥15-28॥

ప్రపన్నో రాజమార్గం చ పతాకాధ్వజశోభితమ్ ।
హృష్టః ప్రముదితస్సూతః జగామాశు విలోకయన్ ॥ ॥15-29॥

స సూతస్తత్ర శుశ్రావ రామాధికరణాః కథాః ।
అభిషేచనసంయుక్తాః సర్వలోకస్య హృష్టవత్ ॥ ॥15-30॥

తతో దదర్శ రుచిరం కైలాసశిఖరప్రభమ్ ।
రామవేశ్మ సుమన్తస్తు శక్రవేశ్మసమప్రభమ్ ॥ ॥15-31॥

మహాకనాటవిహితం వితర్దిశతశోభితమ్ ।
కాంచనప్రతిమైకాగ్రం మణివిద్రుమతోరణమ్ ॥ ॥15-32॥

శారదాభ్రఘనప్రఖ్యం దీప్తమేరుగుహెలాపమమ్ ।
మణిభిర్వరమాల్యానాం సుమహద్భిరలంకృతమ్ ॥ 15-33॥

ముక్తామణిభిరాకీర్ణం చందనాగరుధూపితమ్ ।
గంధాన్ మనోజ్ఞాన్ విస్ఫుజత్ దార్దురం శిఖరం యథా ॥ 15-34॥

సారసైశ్చ మయూరైశ్చ వినదద్భిర్విరాజితమ్ ।
సుకృతేహామృగాకీర్ణం సుకీర్ణం భక్తిభిస్తథా ॥ 15-35॥

మనశ్చక్షుశ్చ భూతానామ్ ఆదదత్తిగ్మతేజసా ।
చంద్రభాస్కరసంకాశం కుబేరభవనోపమమ్ ॥ 15-36॥

మహేంద్రధామప్రతిమం నానాపక్షిసమాకులమ్ ।
మేరుశృంగసమం సూతో రామవేశ్మ దదర్శ హ ॥ 15-37॥

ఉపస్థితైస్సమాకీర్ణం జనైరంజలికారిభిః ।
ఉపాదాయ సమాక్రాంతైః తథా జానపదైర్జనైః ॥ 15-38॥

రామాభిషేకసుముఖైః ఉన్ముఖైస్సమలంకృతమ్ ।
మహామేఘసమప్రఖ్యమ్ ఉదగ్రం సువిభూషితమ్ ॥ 15-39॥

నానారత్నసమాకీర్ణం కుబ్జకైరాతకావృతమ్ ॥ 15-40॥

స వాజియుక్తేన రథేన సారథి, నరాకులం రాజకులం విలోకయన్ ।
వరూఢినా రామగృహాభిషాతినా, పురస్య సర్వస్య మనాంసి రంజయత్ ॥ 15-41॥

తతస్సమాసాద్య మహాధనం మహత్, ప్రహృష్టరోమా స బభూవ సారథిః ।
మృగైర్మయూరైశ్చ సమాకులోల్బణం, గృహం వర్హస్య శచీపతేరివ ॥ 15-42॥

స తత్ర కైలాసనిభాస్వలంకృతాః, ప్రవిశ్య కక్ష్యాస్త్రిదశాలయోపమాః ।
ప్రియాన్నరాన్ రామమతే స్థితాన్, బహూనపోహ్య శుద్ధాంతముపస్థితో రథీ ॥ 15-43॥

స తత్ర శుశ్రావ చ హర్షయుక్తాః రామాభిషేకార్థకృతా జనానామ్ ।
నరేంద్రసూనోరభిమంగళార్థాః సర్వస్య లోకస్య గిరః ప్రహృష్టాః ॥ 15-44॥

మహేంద్రసద్మప్రతిమం తు వేశ్మ, రామస్య రమ్యం మృగపక్షిజుష్టమ్ ।
దదర్శ మేరోరివ శృంగముచ్చం, విభ్రాజమానం ప్రభయా సుమన్తః ॥ ॥15-45॥

ఉపస్థితైరంజలికారకైశ్చ, సోపాయనైర్జానపదైశ్చ మర్త్యః ।
కోట్యా పరార్దైశ్చ విముక్తయానైః, సమాకులం ద్వారపథం దదర్శ ॥ ॥15-46॥

తతో మహామేఘమహీధరాభం, ప్రభిన్నమత్యంకుశమప్రసహ్యమ్ ।
రామౌపవాహ్యం రుచిరం దదర్శ, శత్రుంజయం నాగముదగ్రకాయమ్ ॥ ॥15-47॥

స్వలంకృతాన్ సాశ్వరథాన్ సకుంజరాన్, అమాత్యముఖ్యాన్ శతశశ్చ వల్లభాన్ ।
వ్యపోహ్య సూతస్సహితాన్ సమన్తతః, సమృద్ధమన్తఃపురమావివేశ ॥ ॥15-48॥

తదద్రికూటాచలమేఘసన్నిభం, మహావిమానోత్తమవేశ్మనంఘవత్ ।
అనార్యమాణః ప్రవివేశ సారథిః, ప్రభూతరత్నం మకరో యథార్థవమ్ ॥ ॥15-49॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే పంచదశస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే షోడశస్సర్గః
స తదన్తః పురద్వారం సమతీత్య జనాకులమ్ ।
ప్రవివిక్తాం తతః కక్ష్యామ్ ఆససాద పురాణవిత్ ॥ ॥16-1॥

ప్రాసకార్ముకభిభ్రద్భిః యువభిర్బ్రష్టకుణ్డలైః ।
అప్రమాదిభిరేకాగ్రైః స్వనురక్తైరధిష్ఠితామ్ ॥ ॥16-2॥

తత్ర కాషాయిణో వృద్ధాన్ వేత్రపాణీన్ స్వలంకృతాన్ ।
దదర్శ విష్ఠితాన్ ద్వారిః త్ర్యధ్యక్షాన్ సుసమాహితాన్ ॥ ॥16-3॥

తే సమీక్ష్య సమాయాన్తం రామప్రియచికిర్షవః ।
సహసోత్పతితాస్సర్వే స్వాసనేభ్యస్ససన్న్రుమాః ॥ ॥16-4॥

తానువాచ వినీతాత్మా సూతపుత్రః ప్రదక్షిణః ।
క్షిప్రమాఖ్యాత రామాయ సుమన్తో ద్వారి తిష్ఠతి ॥ ॥16-5॥

తే రామముపసంగమ్య భర్తుః ప్రియచిక్రీర్షవః ।
సహభార్యాయ రామాయ క్షిప్రమేనాచచక్షిరే ॥ ॥16-6॥

ప్రతివేదితమాజ్ఞాయ సూతమభ్యన్తరం పితుః ।
తత్రైవనాయయామాస రాఘవప్రియకామ్యయా ॥ ॥16-7॥

తం వైశ్రవణసంకాశమ్ ఉపవిష్టం స్వలంకృతమ్ ।
దదర్శ సూతః పర్యంకే సౌవర్ణే సోత్తరచ్ఛదే ॥ ॥16-8॥

వరాహారుధిరాభేణ శుచినా చ సుగంధినా ।
అనులిప్తం పరార్ధ్యేన చందనేన పరన్తపమ్ ॥ ॥16-9॥

స్థితయా పార్శ్వతశ్చాపి వాలవ్యజనహస్తయా ।
ఉపేతం సీతయా భూతః చిత్రయా శశినం యథా ॥ ॥16-10॥

తం తపన్తమివాదిత్యమ్ ఉపపన్నం స్వతేజసా ।
వవందే వరదం వందీ వినయజ్ఞో వినీతవత్ ॥ ॥16-11॥

ప్రాంజలిస్తు సుఖం పృష్ట్యా విహారశయనాసనే ।
రాజపుత్రమువాచేదం సుమన్రో రాజసత్కృతః ॥ ॥16-12॥

కౌసల్యా సుప్రజా రామ పితా త్వాం ద్రష్టుమిచ్ఛతి ।
మహిష్యా సహ కైకేయ్యా గమ్యతాం తత్ర మా చిరమ్ ॥ ॥16-13॥

ఏవముక్తస్తు సంహృష్టః నరసింహో మహాద్యుతిః ।
తతస్సమ్మానయామాస సీతామిదమువాచ హ ॥ ॥16-14॥

దేవి దేవశ్చ దేవీ చ సమాగమ్య మదన్తరే ।
మన్తయేతే ధ్రువం కించిదభిషేచన సంహితమ్ ॥ ॥16-15॥

లక్షయిత్వా హ్యభిప్రాయం ప్రియకామా సుదక్షిణా ।
సంచోదయతి రాజానం మదర్థం మదిరేక్షణే ॥ ॥16-16॥

సా ప్రహృష్టా మహారాజం హితకామానువర్తినీ ।

జననీ చార్థకామా మే కేకయాధిపతేః సుతా ॥

॥16-17॥

దిష్ట్యై ఖలు మహారాజః మహిష్యై ప్రియయా సహ ।

సుమన్తం ప్రాహిణోద్ధూతమ్ అర్థకామకరం మమ ॥

॥16-18॥

యాదృశీ పరిషత్తత్ర తాదృశో దూత ఆగతః ।

ధ్రువమద్వైవ మాం రాజా యౌవరాజ్యేఽభిషేక్యతి ॥

॥16-19॥

హస్త శీఘ్రమితో గత్వా ద్రక్ష్యామి చ మహీపతిమ్ ।

సహ త్వం పరివారేణ సుఖమాస్వ రమస్వ చ ॥

॥16-20॥

పతిసమ్మానితా సీతా భర్తారమసితేక్షణా ।

ఆద్వారమనువవ్రాజ మంగళాన్యభిదధ్యుషీ ॥

॥16-21॥

రాజ్యం ద్విజాతిభిర్జుష్టం రాజసూయాభిషేచనమ్ ।

కర్తుమర్హతి తే రాజా వాసవస్యేవ లోకకృత్ ॥

॥16-22॥

దీక్షితం వ్రతసంపన్నం వరాజినధరం శుచిమ్ ।

కురంగశృంగపాణిం చ పశ్యన్తి త్వాం భజామ్యహమ్ ॥

॥16-23॥

పూర్వం దిశం వజ్రధరః దక్షిణాం పాతు తే యమః ।

వరుణః పశ్చిమామాశాం ధనేశస్తూత్తరాం దిశమ్ ॥

॥16-24॥

అథ సీతామనుజ్ఞాప్య కృతకౌతుకమంగళః ।

నిశ్చక్రామ సుమన్తేణ సహ రామో నివేశనాత్ ॥

॥16-25॥

పర్వతాదివ నిష్క్రమ్య సింహలా గిరిగుహాశయః ।

అక్షణం ద్వారి సోఽపశ్యత్ ప్రహ్వంజలిపుటం స్థితమ్ ॥

॥16-26॥

అథ మధ్యమకక్ష్యాయాం సమాగమ్య సుహృజ్జనైః ।

స సర్వానర్థినో దృష్ట్వా సమేత్య ప్రతినన్ద్య చ ॥

॥16-27॥

తతః పావకసంకాశమ్ ఆరురోహ రథోత్తమమ్ ।
వైయాఘ్రం పురుషవ్యాఘ్రః రాజతం రాజనన్దనః ॥ 16-28॥

మేఘనాదమసమ్బాధం మణిహేనువిభూషితమ్ ।
ముష్ణంతమివ చక్షూంషి ప్రభయా సూర్యవర్చసమ్ ॥ 16-29॥

కరేణుశిశుకల్పైశ్చ యుక్తం పరమవాజిభిః ।
హరియుక్తం సహస్రాక్షః రథమింద్ర ఇవాశుగమ్ ।
ప్రయయా తూర్ణమాస్థాయ రాఘవో జ్వలితశ్చియా ॥ 16-30॥

స పర్జన్య ఇవాకాశే స్వనవానభినాదయన్ ।
నికేతాన్నిర్యయా శ్రీమాన్ మహేంద్రాదివ చంద్రమాః ॥ 16-31॥

ఛత్రచామరపాణిస్తు లక్ష్మణో రాఘవానుజః ।
జుగోప భ్రాతరం భ్రాతా రథమాస్థాయ పృష్ఠతః ॥ 16-32॥

తతో హలహలాశబ్దః తుములస్సమజాయత ।
తస్య నిస్క్రమమాణస్య జనౌఘస్య సమన్తతః ॥ 16-33॥

తతో హయవరా ముఖ్యాః నాగాశ్చ గిరిసన్నిభాః ।
అనుజగుప్తదా రామం శతశోఽథ సహస్రశః ॥ 16-34॥

అగ్రతశ్చాస్య సన్నద్ధాః చందనాగరురూషితాః ।
ఖడ్గచాపధరాశ్శూరాః జగ్మురాశంసవో జనాః ॥ 16-35॥

తతో వాదిత్రశబ్దాస్తు స్తుతిశబ్దాస్తు వందినామ్ ।
సింహనాదాశ్చ శూరాణాం తథా శుశ్రువిరే పథి ॥ 16-36॥

హర్మ్యవతాయనస్థాభిః భూషితాభిస్సమన్తతః ।
కీర్యమాణస్సుపుష్పైః యయా స్త్రీభిరర్చితః ॥ 16-37॥

రామం సర్వానవద్యాంగ్యః రామపిప్రీషయా తతః ।
వచోభిరగ్రైర్లర్యస్థాః క్షితిస్థాశ్చ వవన్దిరే ॥ 16-38॥

నూనం నందతి తే మాతా కౌసల్యా మాతృనన్దన ।
పశ్యన్తి సిద్ధయాత్రం త్వాం పిత్ర్యం రాజ్యమవస్థితమ్ ॥ 16-39॥

సర్వసీమన్తినీభ్యశ్చ సీతాం సీమన్తినీవరామ్ ।
అమన్యన్త హి తా నార్యః రామస్య హృదయప్రియామ్ ॥ 16-40॥

తయా సుచరితం దేవ్యా పురా నూనం మహత్తపః ।
రోహిణీవ శశాంకేన రామసంయోగమాప యా ॥ 16-41॥

ఇతి ప్రాసాదశృంగేషు ప్రమదాభిర్నరోత్తమః ।
శుశ్రావ రాజమార్గస్థః ప్రియా వాచ ఉదాహృతాః ॥ 16-42॥

స రాఘవస్తత్ర కథాప్రపంచాన్, శుశ్రావ లోకస్య సమాగతస్య ।
ఆత్మాధికారా వివిధాశ్చ వాచః, ప్రహృష్టరూపస్య పురో జనస్య ॥ 16-43॥

ఏష శ్రియం గచ్ఛతి రాఘవోఽద్య, రాజప్రసాదాద్విపులాం గమిష్యన్ ।
ఏతే వయం సర్వసమృద్ధకామాః, ఏషామయం నో భవితా ప్రశాంతా ॥ 16-44॥

లోభో జనస్యాస్య యదేష సర్వం, ప్రపత్యతే రాష్ట్రమిదం చిరాయ ।
న హ్యప్రియం కింఞ్చన జాతు కశ్చిత్, పశ్యేన్న దుఃఖం మనుజాధిపేఽస్మిన్ ॥ 16-45॥

స ఘోషవద్భిశ్చ హయైర్మతంగజైః, పురస్కరైస్స్వస్తికసూతవధూగధైః ।
మహీయమానః ప్రవరైశ్చ వాదకైః, అభిష్టుతో వైశ్రవణో యథా యయౌ ॥ 16-46॥

కరేణుమాతంగరథాశ్వసంకులం, మహాజనౌఘప్రతిపూర్ణచత్వరమ్ ।
ప్రభూతరత్నం బహుపణ్యసంచయం, దదర్శ రామో రుచిరం మహోపథమ్ ॥ 16-47॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే షోడశస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే సప్తదశస్పర్గః

పతాకాధ్వజసమ్పన్నం మహార్థాగరుధూపితమ్ ।
అపశ్యన్నగరం శ్రీమాన్ నానాజనసమాకులమ్ ॥ 17-1॥

స గృహైరభ్రసంకాశైః పాణ్డరైరుపశోభితమ్ ।
రాజమార్గం యయౌ రామః మధ్యేనాగరుధూపితమ్ ॥ 17-2॥

చందనానాం చ ముఖ్యానామ్ అగరూణాం చ సశ్చయైః ।
ఉత్తమానాం చ గన్ధానాం క్షౌమకౌ శామ్బరస్య చ ॥ 17-3॥

అవిద్ధాభిశ్చ ముక్తాభిః ఉత్తమైస్సాప్తికైరపి ।
శోభమానమసమ్భాదైః తం రాజపథముత్తమమ్ ॥ 17-4॥

సంవృతం వివిధైః పత్యైః భక్త్యైరుచ్ఛావచైరపి ।
దదర్శ తం రాజపథం దివి దేవపథం యథా ॥ 17-5॥

దధ్యక్షతహవిర్లాజైః ధూపైరగరుచన్దనైః ।
నానామాలోపగంధైశ్చ సదాఽభ్యర్చితచత్వరమ్ ॥ 17-6॥

ఆశీర్వాదాన్ బహూన్ శృణ్వన్ సుహృద్భిస్సముదీరితాన్ ।
యథాఽర్హం చాపి సమ్భూజ్య సర్వానేవ నరాన్ యయౌ ॥ 17-7॥

పితామహైరాచరితం తథైవ ప్రపితామహైః ।
అద్యోపాదాయ తం మార్గమ్ అభిషిక్తోఽనుపాలయ ॥ 17-8॥

యథా స్మ లాలితాః పిత్రా యథా పూర్వైః పితామహైః ।
తతస్సుఖతరం రామే వత్స్యామస్సతి రాజని ॥ 17-9॥

అలనుద్య హి భుక్తేన పరమార్థైరలం చ నః ।
యథా పశ్యామ నిర్యాన్తం రామం రాజ్యే ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ 17-10॥

తతో హి నః ప్రియతరం నాన్యత్ కించిద్భవిష్యతి ।
యథాభిషేకో రామస్య రాజ్యేనామితతేజసః ॥ 17-11॥

వీతాశ్చాన్యాశ్చ సుహృదామ్ ఉదాసీనః కథాశ్శుభాః ।
ఆత్మసమ్భూజనీశ్చృణ్వన్ యయౌ రామో మహాపథమ్ ॥ 17-12॥

న హి తస్మాన్మనః కశ్చిత్ చక్షుషీ వా నరోత్తమాత్ ।
నరశ్చక్నోత్యపాక్రష్టుమ్ అతిక్రాన్తేఽపి రాఘవే ॥ 17-13॥

యశ్చ రామం న పశ్యేత్తు యం చ రామో న పశ్యతి ।
నిందితస్స వసేల్లోకే స్వాత్మాఽప్యేనం విగర్హతే ॥ 17-14॥

సర్వేషాం హి స ధర్మాత్మా వర్ణానాం కురుతే దయామ్ ।
చతుర్థాం హి వయస్స్థానాం తేన తే తమనువ్రతాః ॥ 17-15॥

చతుష్పథాన్ దేవపథాన్ చైత్యాన్యాయతనాని చ ।
ప్రదక్షిణం పరిహరన్ జగామ నృపతేస్సుతః ॥ 17-16॥

స రాజకులమాసాద్య మేఘసంఘోపమైశ్చుభైః ।
ప్రాసాదశ్రృంగైర్వివిధైః కైలాసశిఖరోపమైః ॥ 17-17॥

ఆనారయద్భిర్గగనం విమానైరివ పాణ్డరైః ।
వర్ధమానగృహైశ్చాపి రత్నజాలపరిస్ఫుటైః ॥ 17-18॥

తత్ పృథివ్యాం గృహవరం మహేంద్రభవనోపమమ్ ।
రాజపుత్రః పితుర్వేశ్మ ప్రవివేశ శ్రియా జ్వలన్ ॥ 17-19॥

స కక్ష్యా ధన్విభిర్గుప్తాః తిస్రోఽతిక్రమ్య వాజిభిః ।
పదాతిరపరే కక్ష్యే ద్వే జగామ నరోత్తమః ॥ 17-20॥

స సర్వాస్సమతిక్రమ్య కక్ష్యా దశరథాత్మజః ।
సన్నివర్త్య జనం సర్వం శుద్ధాంతం పునరభ్యగాత్ ॥ 17-21॥

తతః ప్రవిష్టే పితురన్తికం తదా, జనస్స సర్వో ముదితో నృపాత్మజే ।
ప్రతీక్షతే తస్య పునర్వినిర్గమం, యథోదయం చంద్రమసస్పరిత్పతిః ॥ 17-22॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే నవ్తదశస్సర్గః
॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సాభ్రాతృకం ఋద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీవాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే

ఉత్పత్తిప్రకరణే ఏకోననవ్పతితమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ

అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
దారుణం హి తపస్పిద్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1॥

మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2॥

ఆస్పృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3॥

అస్యోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4॥

యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5॥

ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
అన్యాదృశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6॥

బ్రహ్మోక్తీవాచ

పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7॥

కర్కట్యువాచ

భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8॥

శ్రీవసిష్ఠ ఉవాచ

ఏవమస్త్వీతి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహః ।
సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9॥

సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ ॥10॥

దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
పవిశ్యాత్ ౨౨ హృదయం ప్రాణైః, పద్మస్త్రీహోది బాధనాత్ ॥ ॥11॥

వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ ॥12॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రో౨యం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మశ్రీవాచ

హిమాద్రేరుత్తరే సార్వే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ ॥ ॥13॥

విషూచికా౨ భిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః,

చంద్రమండల సగతో౨సి స్వాహా (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।
మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ ॥14॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।
కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ ॥15॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।
అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభ్రమైః ॥ ॥16॥

సాధకో హి శుచిర్భుత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।
 క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్ఛినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః,
 గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।
 గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః,
 నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18॥

**ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే
 విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోనసప్తతితమస్కర్ణః**

అథ ధన్వంతరి ధ్యానమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
 రోగాన్మే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
 స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠన్తి యే ।
 అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవన్తి తే చిరమ్ ॥ 3॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే,
 అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ,
 త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా. ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే,
 సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ నవగ్రహవ్రార్థనా

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
 భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
 సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
 దీర్ఘాయుష్స్సైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
 అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు, దురితాని భయాని చ ।
 శాంతిరస్తు శుభం మేఽస్తు, గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమావ్రార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
 తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
 బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
 కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
 నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
 శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

